

**Uunga siunnersuut: Sermip erngullu niuernikkut iluaqutigineqarnissaat pillugu
Inatsisartut inatsisaat nr. xx, xx. xxx 2018-imeersoq**

pillugu

Inuussutissarsiornermut Aatsitassanullu Ataatsimiititaliap

siunnersuutip aappassaaneerneqarneranut

ISUMALIUTISSIISUTAA

Inuussutissarsiornermut Aatsitassanullu Ataatsimiititaliap suliarinninnermini kingullermik ukuninnga inuttaqarpoq:

Inatsisartunut ilaasortaq Jens Danielsen, Siumut, Siulittaasoq

Inatsisartunut ilaasortaq Múte Bourup Egede, Inuit Ataqtigiit, Siulittaasup tullia

Inatsisartunut ilaasortaq, Mala Høj Kuko Siumut

Inatsisartunut ilaasortaq Laura Táunâjik, Siumut

Inatsisartunut ilaasortaq Randi Vestergaard Evaldsen, Demokraatit

Inatsisartunut ilaasortaq Sara Olsvig, Inuit Ataqtigiit

Inatsisartunut ilaasortaq Peter Olsen, Inuit Ataqtigiit

1. Siunnersuutip imarisai siunertaalu

1.1 Siunnersuummut tunuliaqutaasoq naatsumik oqaluttuaralugu

Sermip erngullu niuernikkut iluaqutigineqarnissaat pillugu Inatsisartut inatsisissaattut siunnersuut sermip erngullu avammut nioqqutiginiisaannut periusissiaq 2017-2021 tunngavigalugu suliaavoq. Periusissiami kaammattuutit pingaernerit ilaat marluk tassaapput akitsuusersueriaaseq nutaaliaasoq aamma paaaneq attaveqarnerlu eqqarsaatigalugit maqitsiffinnik piukkunnartunik toqqaasoqarnissaa. Suliassaqarfimmik pusuusummik taassuminnga atuilluni sermimik imermillu tunisassiorlunilu avammut nioqquteqarsinnaasumik taamani Namminersornerullutik Oqartussaasut 2001-imili siuarsaallutik suliaqarsimapput.

¹Danskisut:

[https://naalakkersuisut.gl/~media/Nanoq/Files/Hearings/2017/Strategi%20for%20eksport%20af%20is%20og%20v and%20fra%202017%20til%202021/Documents/DK%20strategi%20for%20eksport%20af%20is%20og%20v and.pdf](https://naalakkersuisut.gl/~media/Nanoq/Files/Hearings/2017/Strategi%20for%20eksport%20af%20is%20og%20vand%20fra%202017%20til%202021/Documents/DK%20strategi%20for%20eksport%20af%20is%20og%20v and.pdf)

Kalaallisut:

<https://naalakkersuisut.gl/~media/Nanoq/Files/Hearings/2017/Strategi%20for%20eksport%20af%20is%20og%20v and%20fra%202017%20til%202021/Documents/Sermip%20erngullu%20avammut%20nioqqutiginiisaannut %20periusissiaq%202017%20%202021.pdf>

Sermip erngullu niuernikkut iluaqutigineqarnissaat pillugu Inatsisartut inatsisissaannut nutaamut siunnersuut Inatsisartut inatsisaannik 2001-imeersumik annertuumik toqqammaveqarpoq. Siunnersuutip matuma akuersissutigineqarnerata nassatarissavaa sermip erngullu avammut nioqqutissatut atorineqarnissaat pillugu Inatsisartut inatsisaata nr. 7, 31. maj 2001-imeersup (kingorna allannguuteqartinneqartup) atorunnaarsinneqarnera.

1.2 Inatsisissatut siunnersuutip immikkoortui pingaarnerit

Inatsisip atuuffiik erseqqissaaneq

Inatsisip atuuffia § 1-imi aalajangersakkakut erseqqissarniarneqarpoq. Atuuffiitut ilanngunneqarput nunatsinni avammullu tuniniagassanik inuussutissarsiutigalugu tunisassiorneq. Kiisalu inatsit Kalaallit Nunaanni tamat atuinerannut pilersuinissaq siunertaralugu sermimik imermillu atuineranut imaluunniit imermik nukissiuuteqarnissamut sermimit imermillu isumalluutiniq atuineranut atuutinngitsoq inatsisissatut siunnersuummi erseqqissaatigineqarpoq. Taakkununga tunngasut inatsisikkut allakkut malittarisassiuunneqarput.

§ 1. Inatsisartut inatsisaanni sermimik imermillu atuineranut niuernikkut iluaquteqarnissaq, tassungalu atatillugu misissuinerit taakkuninngalu Kalaallit Nunaanni avammullu tuniniaanerit malittarisassiorneqarput. Imm. 2. Inatsisartut inatsisaat Kalaallit Nunaanni nunami imaanilu oqartussaaffimmi atuuppoq. Imm. 3. Inatsisartut inatsisaat, Kalaallit Nunaanni tamat atuinerannut pilersuinissaq siunertaralugu sermimik imermillu atuineranut imaluunniit imermik nukissiuuteqarnissamut sermimit imermillu isumalluutiniq atuineranut kiisalu tamatumunnga atatillugu misissuinerit, atuutinngilaq.

1.3 Neqeroortitsinerit

Inatsisissatut siunnersuummi § 12 malillugu neqeroortitsisoqarsinnaavoq, tamatumani sumiiffiit toqqarneqarsimasut neqeroortitsinerit ilaatinneqarsinnaallutik Naalakkersuisoqarfik nalinginnaasumik tamanut ammasumik qinnuteqaqqusereernerit kingorna atuinissamut akuersissummik ataatsimik arlalinnilluunniit tunniussisinnaalluni.

1.4 Kisermaassisinnaatitaalluni kisermaassisinnaatitaananilu atuisinnaanermut akuersissutit (tak. § 4 & § 8)

Pisinnaatitsissummik pigisaqartut arlallit sermimit imermilluunniit isumalluummik ataatsimik ataatsimut atuinissamut akuersissummik tunineqarsinnaanerit siunnersuutikkut periarfissiissutigineqarpoq. Inatsit maanna atuuttoq kisermaassisussaataitanermik tunngaveqarmat ingerlatsisut arlallit imermit isumalluummik ataatsimik atuisinnaanerannut periarfissiinngilaq. Pisinnaatitsissummik pigisaqartut ilaasa akuersissuteqarfimmikkut

tamakkiisumik atuisinnaannginnerisa paasinarsisimanera kisermaassisusfaatitaanermik tunngaveqarnerup atorunnaarneqarneranut pissutaavoq. Kisermaassisusfaatitaaffiliilluni akuersissummik tunniussinissamat inatsisissatut siunnersuut suli periarfissaqartitsivoq. Tassa kisermaassisusfaatitaalluni atuisinnaaneq aningaasaliisinnaasumit allaqqunneqarsinnaanngitsumik pingaarnepaatinneqarpat pissutsillu allat kisermaassisusfaatitaaffiliilluni tunniussinissamik tunngavissaqartitsippata.

1.5 Piumasaqaatit immikkut ittut atuutsillugit akileraarutinik akitsuutinillu akiliinnginnissaq

Siunnersuummi nutaartaasoq tassaavoq pisinnaatitsissummik pigisaqartup piffissami aallarnisarfiusumi, ingerlatanik imermut sermimullu tunngasunik § 9, imm. 1-imi pineqartunik taamaallaat ingerlatsiffiusumi, Namminersorlutik Oqartussanut akiliutinik akiliinnginnissaanik Naalakkersuisut atuinissamat akuersissummi ilanngussisinnaanerat.

Aningaasaqarnermut Naalakkersuisoqarfik tusarniaanermut akissummini ilaatigut ima allattoq ataatsimiititaliamit maluginiarneqarpoq:

§ 24 [maannakkut § 25]: Aningaasaqarnermut Naalakkersuisoqarfiup iluarisimaarlugu paasivaa, aalajangersagaq inatsisit nalinginnaasumik tamatumunnga atuuttut malillugit akileraarutinik akitsuutinillu nalinginnaasumik akiliisitsinnginnissamat, tunngavissiinngitsoq. Tamanna aalajangersimasumik isumaqarpoq, imm. 3 naapertorlugu suliffeqarfiup sermimik imermillu avammut nioqquteqarnissamat inatsit malillugu akuersissummik tunniussereernerup kingorna ukiuni tallimani siullerni akileraarutinik akitsuutinillu taaneqartunik akiliisusfaatinnnginnissaanut periarfissaqarneq eqqaassanngikkaanni, sermimik imermillu avammut nioqquteqarnermik suliaqartut inuussutissarsiortunit allanit allaanerusumik akileraarutinut tunngatillugu tunngaviusumik pineqarnissaat periarfissaqanngitsoq (aammalu kissaatiginarani). Taamaattumik "akiliutit" imm. 1-imi aamma 2-imi taaneqartut isumalluutinut akitsuutitut – piumagaanni royalty-tut – akileraarusiisarnerup saniatigut inuussutissarsiortunut pisussaaffiliunneqartartut, taamaallaat isikkoqarput. Aningaasaqarnermut Naalakkersuisoqarfiup siunnersuutigisavaa oqaaseq "akiliut" allanngortinneqassasoq imatut "royalty", taamaalilluni sullississutip pineqartup, akileraarnermut inatsisinut atuuttunut sanilliullugu, ilassutaasutut isikkoqarnera, erseqqissarneqassalluni.

1.6 Atuinissamat akuersissutip atorunnaarsinnaanera

Pisinnaatitsissummi pigisaqartoq piffissami Naalakkersuisunit akuersissummi aalajangersarneqartumi atuinermik aallartitsinngippat atuinissamat akuersissut atorunnaarsinneqarsinnaavoq. Piffissaliusseq ukiunit tallimanit sivisunerusinnaanngilaq.

Pisinnaatitsissummik pigisaqartup nunaminertamik atugassiisummilluunniit atuinani uninngatitsiinnarnissaanik pinngitsoortitsinissaq aalajangersakkakut siunertarinearpoq.

1.7 Namminersorlutik Oqartussanut akiliuteqariaatsit assigiinngitsut

Inatsit naapertorlugu pisinnaatitsissummik pigisaqartoq ukuninnga akiliuteqassasoq Naalakkersuisut aalajangersarsinnaavaat

- Nunaminertamut akiliut piffiup atorpeqartup angissusia naapertorlugu naatsorsorneqartoq.
- Tunisassiornermut akiliut sermip ergullu atorpeqartut annertussusiat naapertorlugu naatsorsorneqartoq.
- Pissarsianut akiliut ingerlatamit aningaasanngorlugit iluanaarutit ilaannik akiliutaasoq.

§ 25, imm. 2-mut nalinginnaasumik nassuiaatini ima allassimasoqartoq ataatsimiititaliamit maluginiarneqarpoq:

”Pisinnaatitsissummik pigisaqartoq pisinnaatitsissummik pigisaqartoq tamatumunnga taarsiullugu akitsuutininik akiliisussanngorinneqarpat, minnerpaamik akileraarusiinertut nammagassiisumik, akileraarutinik akiliisussaatinneqannginnissaa pillugu atugassarititaasunik Naalakkersuisut aalajangersaasinnaasut, aatsitassanut ikummatissanullu inatsimmi aalajangersagaq assingusooq takuneqarsinnaavoq.”

Akiliuteqartitseriaatsinik assigiinngitsunik atuinikkut nalinginnaasumik akileraartitsinermut sanilliullugu Nunatta Karsiata ajornerusumik inissisimalersinneqannginnissaa Naalakkersuisunit qulakkeerneqassasoq ataatsimiititaliap upperaa.

2. Tusarniaanermut akissutit

Oqartussanut kattuffinnullu il.il. tusarniaaneq

Siunnersuut 2017-imi piffissami ulloq 20. decembarimiit ulloq 25. januar 2018 tikillugu Namminersorlutik Oqartussat tusarniaanermut nittartagaanni www.naalakkersuisut.gl, tamanut saqqumitinneqarpoq.

Siunnersuut piffissami tassani oqartussanut, kattuffinnut ilaalu ilanngullugit makkunani tusarniaassutigineqarpoq:

Sulisitsisut

KANUKOKA

NUSUKA

Nukissiorfiit

Pinngortitaleriffik

Ilisimatusarfik

Naalakkersuisut Siulittaasuata Naalakkersuisoqarfia

Pinnngortitamut Avatangiisinullu Naalakkersuisoqarfik

Isumaginninnermut, Ilaqutariinnermut, Naligiissitaanermut Inatsisinillu Atuutsitsinnermut

Naalakkersuisoqarfik

Aalisarnermut Piniarnermullu Naalakkersuisoqarfik

Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Naalakkersuisoqarfik

Ilinniartitaanermut, Kultureqarnermut, Ilisimatusarnermut Ilageeqarnermullu

Naalakkersuisoqarfik

Peqqissutsimut Naalakkersuisoqarfik

Namminiilivinnermut, Nunanut Allanut Nunalerinnermullu Naalakkersuisoqarfik

Kommuninut, Nunaqarfinnut, Isorliunerusunut, Attaveqatigiinnermut Ineqarnermullu

Naalakkersuisoqarfik

Aatsitassanut Naalakkersuisoqarfik

Kommuneqarfik Sermersooq

Qeqqata Kommunia

Kommune Kujalleq

Qaasuitsup Kommunia

Inuusutissarsiordermut, Suliffeqarnermut Niuernermut, Nukissiuuteqarnermullu

Naalakkersuisoqarfiup oqartussanit, kattuffinnit makkunanga ilaalu ilanngullugit

tusarniaanermut akissuteqaatit tiguai:

Sulisitsisut

Qeqqata Kommunia

KANUKOKA

Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Naalakkersuisoqarfik

Aalisarnermut Piniarnermullu Naalakkersuisoqarfik

Peqqissutsimut Naalakkersuisoqarfik

Aatsitassanut Naalakkersuisoqarfik

2.1 Ataatsimiititaliap tusarniaanermut oqaaseqaatai

Tusarniaanermut akissutit ataatsimiititaliap misissorpai isumaqarlunilu tusarniaanermut akissutit imarisaat siunnersuummut nalinginnaasumik nassuiaatini unneqqarissumik nassuiaatigineqaannaratik, aammali tusarniaanermut akissutini oqaaseqaatigineqartut ataatsimut isigalugu angusaqarusussuseqarluni isummerfigineqartut. Tassunga atatillugu tusarniaanermut annertunerusumik oqaaseqaqqinnissamut ataatsimiititaliaq tunngavissaqarsorinngilaq.

3. Ataatsimiititaliap siunnersuummik suliarinninnera

Inatsisissatut siunnersuut una ilaatigut 2001-imili misilittagarineqartut minnerunngitsumillu Namminersorlutik Oqartussanit “sermip erngullu avammut nioqqutigiginissaannut periusissiaq 2017-2021”-imi kaammattuutit tunngavigalugit suliaavoq.

”Niuernermi immikkoortut suut Kalaallit Nunaannut naleqquttuusinnaanersut, pissutsini manna tikillugu misilittakkat tunngavigalugit ersarinnerulerpoq. Taamaalilluni ilaatigut erserpoq, nunatta sermersuaanit nilammik pitsaassusilimmik siunissami avammut nioqquteqarnissaq sulissutigineqartariaqartoq. Siunissamut inuulluarniutitut tunisassiavinnut immikkuutaarnerusutut ittut ataanniittutut tunitsivinnut annertunerusumik nunatsinnit sermimit erngup avammut nioqqutigiginissaa pingaartillugu iliuuseriniartariaqartoq manna tikillugu misilittakkat tunngavigalugit erseqqissuulersimavoq. Aalajangersimasumik annikinnerpaamik tunisassiorneq pineqaannartillugu aningaasaqarnikkut akilersinnaasumik tunisassiornerup aallartinnissaata piviusorpalaartuunera periusissiami matumani takuneqarsinnaavoq. Taamatut tunisassiorneq aamma nunatsinni inuiaqatigiinnut piviusumik naleqassaaq, aammalu suliaasaqarfimmi pingaarnerusutut anguniakkamik piviusunngortitsiniarnermut ilapittuissalluni. Tamatumani aamma assersuutigalugu nillorutinik aamma sermersuarmit pitsaanerpaatitatu imermik immikkuutaarnerusutut tunisassanik avammut nioqquteqarnerup aallartisarnissaata piviusorpalaartuussannginnera attuumassuteqassannginneralu avaqqunniartariaqanngillat.”²

Sermimik imermillu suliniutinut tunngatillugu nunatta nittarsaanneqarneranik suliniuteqarnerup Naalakkersuisunit eqikkarneqarlunilu tunaartalersorneqarnera ataatsimiititaliamit pitsaasutut isigineqarpoq.

Sermimik imermillu niuerfiup ilaanut inuulluarniutinut tunnganerusumut, manna tikillugu annertunerusumik iluatsitsiffiunngitsumut sammisimanermit taarsiullugu sermimik imermillu umiarsuartigut (bulk) annertunerusunngorlugit avammut niuernermit Naalakkersuisut periuseq aqqutigalugu sangutitsiniartut ataatsimiititaliaq isumaqarpoq. Taamaattumillu ataatsimiititaliamit neriuutigineqarpoq aningaasaliisinnaasut namminersortut imermik annertuunngorlugu avammut niueruteqarnissamik kissaateqartut soqutiginninnerat inatsisissatut siunnersuummi killiussatigut siuarsarneqarlunilu annertusarneqassasoq.

2

<https://naalakkersuisut.gl/~media/Nanoq/Files/Hearings/2017/Strategi%20for%20eksport%20af%20is%20og%20vand%20fra%202017%20til%202021/Documents/Sermip%20erngullu%20avammut%20nioqqutigiginissaannut%20periusissiaq%202017%20%202021.pdf> Qup. 4

6

Sermimik imermillu suliniutit manna tikillugu iluatsiffiusimanginnerat inatsisissatut siunnersuummik matuminnga saqqummiussinermut atatillugu ataatsimiititaliamit eqikkaaviginissaa tunngavissaqartinneqarpoq. 2001-imili inatsisaaqqaartoq akuersissutigineqarmalli sermimik imermillu suliniutit iluatsitsiffiunerat killeqarsimammat oqaatigineqartariaqarpoq. Sermimik imermillu suliniutit iluanaarutigineqarsinnaanissaat anguniarlugu maannamut ukiut 17-it sulisoqareerpoq.

Inatsisissatut siunnersuut Inatsisartunit nalinginnaasumik taperserreqartoq ataatsimiititaliamit oqaatigineqassaaq. Inatsisartut naalakkersuinikkut taama oqariartuuteqarnerat ataatsimiititaliamit tusaatissatut tiguneqarpoq. Siunnersuutip nassatarisaanik sermimik imermillu suliniutit tapiissutinik tunngaveqartumik inuussutissarsiutinngorsinnaanerat inatsisissatut siunnersuummik siullermeerinnilluni oqallinnermi isumakuluutigineqartoq ataatsimiititaliamit maluginiarneqarpoq.

Sermimik imermillu suliniutit namminersortunit aningaasalersorneqartut maleruagassiuunnissaat killilernissaallu inatsisissatut siunnersuutikkut siunertarineqarpoq. Taamatuttaaq sermimik imermillu suliniutinik ingerlatsinermut Naalakkersuisut inatsisissatut siunnersuutikkut tapiissuteqarsinnaanerannut inatsimmi aalajangersagaqanngilaq.

Imerkik minguitsumik pissarsiniarneq nunani arlalinni, tassungalu ilanngullugu minnerunngitsumik kangini qiterlermi nunanilu allani sialoqarfiunngitsuni ajornarsiartorpoq. Nunani suliffissuaqarfeqaleqqammersuni, soorlu Indiami Kinamilu mingutsitsinerup nassataraa nunat taakku imermik minguitsumik pissarsiniarnerat ajornartorsiuterujussuanngoriartormat. Ajornartorsiut tamanna iliuuseqarfiginiarlugu nunat arlallit imermik minguttumik minguiaanikkut imermik imigassamik pissarsiniarnermik ingerlatsiniarsaripput. Imerkik imigassamik ajornartorsiuteqarneq teknologi atorlugu maannamuugallartoq ilaannakortumik aaqiivigineqarpoq.

Ilaatigut Naalagaaffiit Peqatigiit nittartagaanni³ ilaatigut allassimavoq inuit 2,1 milliardit ullumikkut imermik imigassamik minguitsumik amigaateqartut aammalu inuit quliugaangata inuit sisamat imermik amigaateqartut. Tamanna ataatsimiititaliamit alianartutut soorunami isigineqarpoq, matumali siuliani paasissutissatigut alianartutigut ersersinneqarpoq nunatsinni sermimik imermillu pissamaatit inuit amerlasuut imermik minguitsumik pissarsinnaanerisigut inuunermikkut peqqissutsikkullu atugaannik pitsannorsaasinnaanermut ungasissoq isigalugu atorluarneqarsinnaasut.

³ <http://www.un.org/en/sections/issues-depth/water/>
<https://water.org/our-impact/water-crisis/>
<http://wateraidindia.in/faq/drinking-water-problems-india/>

Siuliani allassimasut tunngavigalugit sermimik imermillu tuniniaanermut nunatta periusissiaata annertussutsimik aallaaveqarnerulersillugu sangutinneqarnera inuulluarniutinik niuerfimmum, iluatsissappat pilerisaarineramik annertuumik akisuumillu piumasaqaateqarfiusumut, taarsiullugu isumalluarnarneruvoq.

4. Siunnersuutip aningaasaqarnikkut kingunerisassai

Siunnersuutip akuerineqarnera aningaasatigut iluaqutissarsiffiusinnaasoq siunnersuummut nalinginnaasumik nassuiaatini oqaatigineqarpoq. Paasissutissat pigineqartut tunngavigalugit Naalakkersuisunit allanneqartunit allaanerusumik naliliinissamut ataatsimiititaliaq tunngavissaqaanngilaq. Taamaalillunilu ataatsimiititaliamit tutsuigineqarpoq inatsisissatut siunnersuutip matuma aningaasaqarnikkut sunniutigisinnaasai Naalakkersuisunit sukumiisumik misissorneqarlutillu isumaliutigineqarsimasut.

5. Ataatsimiititaliap inassuteqaatai

Siunnersuutip ilusimisut iluseqartup akuersissutigineqarnissaa ataatsimiititaliamit isumaqatigiittumit inassutigineqarpoq.

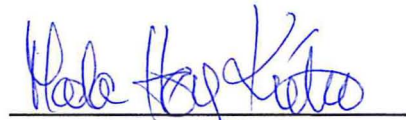
Ataatsimiititaliap taama oqaaseqaateqarluni isumaliutissiisummilu allassimasutut paasinnilluni siunnersuut aappassaaniigassanngortippaa.

Jens Danielsen
Siulittaasoq

Múte Bourup Egede
Siulittaasup tullia

Mala Høj Kuko

Foz

Laura Táunâjik

Randi Vestergaard Evaldsen

Sara Olsvig

Peter Olsen